

madjarska narav! Prostaštvo v madjarskih listih ovaja, kaj bi oni hoteli napraviti iz Hrvatske in Hrvatov! Madjarski komitat s hrvatskimi heloti! Da nihi ne govorimo o gorostasni zgodovinski laži, ki je v trditvi, da je Hrvatska šele pod gospodstvom Habsburžanov postala — Hrvatska! Ali ti ljudje res ne poznajo zgodovine, ali res nič ne vedo o hrvatski prošlosti, o narodni dinastiji Hrvatov! — Hrvatje so se po pogodbi podredili žezlu Habsburžanov, a kako bi bili mogli to, če ne bi bili — Hrvatje?! Tako traktirajo Madjari Hrvatce celo v tem trenutku, ko jim hrvatska kri rešuje domovino! Po teh izbruhih, ki — ponavljamo — ovajajo resnično madjarsko narav in madjarske namene, moremo soditi, koliko so vredne tiste besede o »bratstvu«, ki jih Madjari včasih pišejo in izrekajo, da bi slepili svet.

Domače vesti.

† Miroslav Martelanc. V Puli je umrl v ponedeljek, 20. t. m., po kratki, mučni bolezn nenadne smrti gospod Miroslav Martelanc, stavbenik, član splošno znane in spoštovane barkovljanske rodbine in družabnik ugledne stavbene tvrdke Ivan Martelanc in drugi. Umrl je v rezervni bolnici v Puli, kjer je služil kot c. kr. črnovojniški narednik ter opravljal službo inženirja vojaške požarne brambe. Pokojnik, splošno priljubljen po svoji veseli družabnosti, prava naša slovenska korenina, je bil v najlepši moški dobi, star komaj 45 let, in zapušča mnogoštevilno rodbino, soprogo in deset otrok: šest hčera in štiri sinove, vse nedoletne, izvzema najstarejšo hčer, ki je poročena. Pokojnikovi najbližji rodbniki, ki jo je gotovo kar najsiloviteje zadel za vest o smrti ljubljene očeta, izrekamo svoje najgloblje sožalje, ravno tako pa tudi vsej ostali rodbini Martelancovi rodbini, katero je v kratkem času zadel sedaj že drugi težki udarec. Tebi, dragi Riko, pa bodi lahka zemlja tam doli v Puli in počivaj mirno!

Sinčina kosa. Na Supetru na otoku braču je umrl te dni g. Jerko Rendić. Brat našega umetnika in kiparskega mojstra, g. Ivana Rendića. Tudi pokojnik je bil umetniška duša, redki mojster v gradnji hiš. Našemu Ivanu Rendiću, tej diki slovenske umetnosti, pripoznani tudi v drugorodnem svetu, in vsem omiljenemu prijatelju, izrekamo najpriščnejše sožalje.

Smrti slovenskega dijaka. Pri Deutsch-Altenburgu je utonil pri kopanju v Donavi četrtošolec tukajšnje slovenske gimnazije Fran Krapež, sin nadredarja g. A. Krapeža. Ko so se bile začele počitnice, je šel obiskat mater, ki živi tam kot goriška begunka. Bil je vrl dečko s plemenito dušo v lepem telesu.

Opelne v sovražnem ognju. Včerajšnji dan je minil mirno za Trst in tudi za bližnjo okolico. Kolikor smo mogli izvedeti, tudi Opčin sovražnik tekom včerajšnjega dneva ni obstreljeval. Vzlic temu pa so Opelne kot izumrle. Človek, ki pride iz mesta tja gori, se mora začuditi, kako je vse puho in prazno. Prodajalnice, gostilnice in tudi druge hiše — vse zaprtje in ljudi nikjer. Nekateri celo niso imeli toliko časa, da bi zaklenili hiše za seboj, in so pustili vse odprto. Varnostno oblast prav posebej opozarjamo na to dejstvo, da vsaj ubogim ljudem ne izzigine se ono malo, kar imajo, kajti v takih slučajih je le prevečkrat in le prerad prijatelj hušji od sovražnika. Tapatam se vidijo po vasi čimki sovražnih granat. Večina prebivalstva je ostala v neposredni bližini vasi. Par noči so prespali tam v borovju. Čuje se otroški jok, ženski krik, in če pride bliže, vidiš mater z dojenčkom, blizu nje privezano za drevo kožo ali kravico, naokoli nekoliko posteljnine, otroke, ki se vzlic vsej grozoti, ki je ne čutijo in ne poznajo, veselo igrajo, starca ali starke, ki ob majhnem ognjčiču pripravljajo borno večerjo itd. Ljudje so ostali v bližini, ker so v prvem trenutku groze pograbil le najnujnejše stvari in nimajo čim živeti, če se umaknejo še dalje. Tako pa se vendar v daljših presledkih med sovražnim obstreljevanjem vračajo domov po obleko, hrano in druge potrebščine. Sami so, zapuščeni, in nimajo nikogar, da bi se obrnili nanj. Če vpraša po vaškem načelniku, nihče ne ve zanj; izgubil je z drugimi vred. Veliko je rodbin, ki sploh ne vedo več, kam. Za take bi bilo pač res najnujnejše treba poskrbeti. V Trstu je stotine in stotine praznih stanovanj, in prav lahko bi se pomagalo takim revežem, posebno če bi jih nastanili po hišah in stanovanjih tistih ljudi, ki tam z one strani opazujejo, kako padajo granate na Trst in okolice. Če se je svoj čas menda s socialno demokratske strani predlagalo popolnoma resno, da naj se prebivalstvo iz Starega mesta naseli po izpraznjenih stanovanjih, bi bilo sedaj gotovo popolnoma pravilno, da se naselijo tamkaj begunci z Opčin, ki so tudi Tržičani. Taka odredba bi bila itak potrebna najbrž le za malo časa, kajti, kdor ima svoj lastni dom, se itak vrne le prerad vani, kakor hitro je minila najhuša nevarnost. Kakor rečeno, je bil včerajšnji dan miren, in je gotovo, da se je marsikateri Openc že vrnil v svoj dom, kjer tudi ostane, če se ne ponovi sovražni napad.

Pogreb žrtev sovražnih granat se ni vršil, kot je bilo prvotno določeno, včeraj popoldne ob štirihi, temveč se bo vršil danes v sredo, ob 9 dopoldne iz mrtvašnice pri Sv. Justu.

Sadje se ne sme uporabljati za izdelovanje žganja. Urad za ljudsko prehrano je prepovedal uporabo marelic, bruskev, hrušk, češpelj, jabolk in drugega sadja ter ostankov sadja za izdelovanje žganja v svrhu nadaljnje prodaje. Izjeme more dovoljevati urad za ljudsko prehrano samo za tako sadje, ki je nenžitno ter tudi ni

uporabljivo za sušenje ali izdelovanje marmelade. Prošnje za taka dovoljenja je vlagati potom zelenjadne in sadne centre na Dunaju.

Sprejemna cena za repo. C. kr. namestništveni svetnik v Trstu razglaš: Vojni zavod za promet s žitom (podružnica v Trstu) je spremenil vsled dobljenega pooblastila od c. kr. urada za ljudsko prehrano ceno za zdravo, prsti očiščeno repo, prosto iz vagona železniške postaje od kraja, kjer se je pridelalo do 31. julija 1917., 15 kron in do 31. avgust 12 kron za 100 kg.

V tukajšnjem vojaškem domu se je 17. t. m. vršila proslava cesarjevega rojstnega dneva. V to svrhu se je priredila v vsej z zelenjem okrašen dvorani, tombola z mnogimi dobitki. Ob 5 pop. pred začetkom zbiranja, je deklariral mlad vojakmladostelec za ta dan nalašč zloženo pesem ge. Ele pl. Kamler, v kateri opeva ljudomilega in miruzeljnega našega vladarja in končava s prošnjo po skorajšnjem miru in z vzkliki na slavljenca. Neutrudljivi g. Viljem Fabiani, ki posveča vse svoje moči, ke dar se ima prirediti kaj za naše vojake, je pojasnil v kratkih, jedrnatih besedah pomen dneva in sicer v slovenskem, nemškem in italijanskem jeziku. Nato se je pričela tombola, katero so posetniki sledili z največjim zanimanjem in pričakovanjem, da »zadenejo« kaj. Ker je bilo mnogo darov — 230 — je skoro vsak dobil kaj, kakšen celo po dvakrat ali trikrat. Vojaki so bili pogoščeni z vinom, kruhom in cigaretami. Vino sta v ta namen darovali naši dve tvrdki: J. Ferfolja in drug ter N. Grison, za kar jima bodi izrečena najtoplejša zahvala. A. S.

Razdeljevanje podpor med voine invalide. Preteklo nedeljo ob 11 dop. je v tukajšnji bolnici Rdečega križa eksc. baronica Lucy Fries-Skenejeva, soproga gospoda namestnika, osebno razdelila znesek K 2000, ki sta ga namestnik in njegova soproga darovala povodom cesarjevega rojstnega dne, med tukaj nastanjene vojne invalide. Razdeljenih je bilo 9 podpor po 100 K in 22 podpor po 50 K.

Vsi vojaki iz Medane v Brdih, ki so na fronti ali v bolnišnici, naj pismenim potom javijo svoje sedanje bivališče Teodorju Simčiču, Pendice Scorcola 605, Trst, da bo poročal v domovino. Prosi tudi vse one, kateri vedo kaj o kakšnem padlem vojaku, da mu tudi naznanijo.

Iz tobakarnarskih krogov. Leta 1915. je imelo društvo tobakarnarjev svoj shod radi razvrščanja v kategorije. Pozneje pa so nekaterniki — tajnik in pa par odbornikov, ki pa po društvenih pravilih niso imeli pravice za take sklepe — ne da bi tobakarnarje obvestili o tem — določili kategorije po razmerju plačevanja pristojbin od dobička. Stvar pa ni šla, ker je odločala protekcija in samovolja. Tobakarnarji so se začeli pritoževati. Izsili so sklicanje občnega zbora, do katerega pa zopet ni prišlo, pač pa je tajnik samostalno sklical v hotel »Europa« nek tajej sestanek, ki pa je bil seveda neveljaven. Vložila se je pritožba proti takemu nezakonitemu vodstvu dne 7. novembra 1915.

Ta pritožba še danes ni rešena. Nekateri tobakarnarji so večkrat drežali in zahtevali rešitev. Dobivali so pač obljube, ali rešitve le ni. V mesecu januarju je bil nek shod v društvu »Eintracht«, na katerem se je predlagalo, naj bi za čas vojne vsi tobakarnarji dobivali enako tobaka. Zastopnik finančne oblasti je bil sporazumljen s tem, toda predsednik Josip Giraldi je protestiral, sklicevaje se, da veliki tobakarnarji imajo velike troške. Nekaj tobakarnarjev je šlo na redarstveno oblast, kjer so zopet urgirali rešitev gori omenjen pritožbe, dobili pa so precej oduren odgovor, da v sedanjem času tudi druga društva ne delujejo. Po dolgem natezanju in posredovanju se je vendar doseglo, da je predsednik Giraldi letos v marcu obljubil, da skliče občni zbor društva, ki naj reši vse te zadeve. Ali še do danes ni storil tega. Tako je društvo danes brez zakonitega vodstva, ker je bil med tem odbor odstopil in je dobil Giraldi le nalogo nekakega posredovalca med društvom in oblastmi. (Na to se je namreč nanašal tudi gornji odgovor, češ, da saj tudi druga društva sedaj ne delujejo). Prosimo kompetentne oblasti, naj vendar ukrenejo, da bo naše društvo moglo zopet zakonito delovati.

Tukajšnji slovenski železnicarji, člani Z. J. Z., so vabljani na izredni občni zbor podružnice Trst I., ki se bo vršil v nedeljo, 26. t. m., ob 7 zvečer v ulici Gian Rinaldo Carli št. 10. — Tovariši železnicarji, poskrbite, da bo udeležba na občnem zboru čim častnejša.

Poštni promet med Avstrijo in ozemljem vojaške uprave v Romuniji. Do preklica so dovoljena v prometu med Avstrijo in med ozemljem vojaške uprave v Romuniji le navadna pisma in dopisnice. Vknjižene pošiljke, ki so že odposlane, se vrnejo.

O, ta uradni — šimel! V »Rundschau« čitamo: V zadnjem razglasu o prebiranju, tiščem se letnikov 1899, 1898 in 1897 je rečeno, kakor v vseh dosedanjih takih razglasih: »Izveti so vojaški gazisti — umirovljenci in razmerja izven službe.« — Koliko je neki takih vojaških gazistov — umirovljencev v starostni dobi 18—20 let? O, ta — uradni šimel!

Mestna zastavljavnica. V četrtek, 23. t. m., se bodo od 9½ dop. do 1 pop. in od 3½ do 6 pop. prodajale na javni dražbi dragocenošči, zastavljene meseca oktobra leta 1915, na rdeče listke serije 138 in sicer od št. 218.701 do št. 222.400.

DAROVI. Za pogostitev naših vojakov v tukajšnjem vojaškem domu ob proslavi rojstnega dne našega vladarja je darovala naša narodna tvrdka J. Ferfolja in drug. naslednja najfinejša vina: belega, finega namiznega vina 34 steklenic, rizlinga 28 steklenic, refoška 35 steklenic, burgundca 35 steklenic, malvazije 56 steklenic, šampanca 10 steklenic, skupaj 198 steklenic, t. j. 150 l vina. Za ta velikodušni dar naši tvrdki najtoplejša zahvala. Tvrdka N. Grison je tudi darovala v gorenji namen 99 l črnega vina. Tudi tej ugledni tvrdki iskrena zahvala.

Darovi, došli vladnemu komisariju. — Tvrdka A. Ferfolja je povodom cesarjevega rojstnega dne darovala K 800 za vdove in sirote padlih častnikov.

Vojno-oskrbnemu damskemu komiteju so povodom cesarjevega rojstnega dne došli naslednji darovi: Ladjedelnica »Austria« K 1000, baron Ivan Ekonomo K 500, Mihael vitez pl. Galatti in zborni poveljnik inul. Maksimilijan Csicseric pl. Bacsávy

pol težaka even. učencev za jestvinsko stroko se sprejme. Plesničar ul. Giulia št. 39. 1405

služnjica za zjutraj in popoldne. — Naslov pove Ins odd. Edinosti. 1408

sode za prevoz do 1000 hl. Perojevič, Lazzarotto vechovo št. 39. 1291

vinske kupim; plačam vis ke cena. Bol e. gostilna, Rojan 2. 1401

po K 100, London Biscuit Factory A. Gatti K 30, tovarna za linolej v Trstu K 25, Erna Marno pl. Eichenhorst in Roman Karis po K 20. — Skupaj K 1795.

MALI OGLASI:
se računajo po 4 stot. besedo. Mesto tiskane besede se računajo enkrat več. — Najmanjša pristojbina znaša 40 stotink.

Detek pol težaka even. učencev za jestvinsko stroko se sprejme. Plesničar ul. Giulia št. 39. 1405

služnjica za zjutraj in popoldne. — Naslov pove Ins odd. Edinosti. 1408

sode za prevoz do 1000 hl. Perojevič, Lazzarotto vechovo št. 39. 1291

vinske kupim; plačam vis ke cena. Bol e. gostilna, Rojan 2. 1401

Gospodilna praktična za trgovino je tvin se sprjme. Ponudbe pod. Ugodnost na la-er. odd. Edinosti. 1404

Ma prodaj je hiša že z obdelanim zemljiščem, proda se brez posredovalcev. — Vprašati pri Bitezni ul. Scolieto Guardiola 228, Trst. 1296

Kupujem sode vinske, petrolejeve, oljeve v vsaki množini Ulica Solitario 21, Margon 1271

Vino belo, opol, žganje ter vermouthe prodaja Apollonio, Trst, Amalia 10. 1297

Prodaj tri hišice z zemljiščem. — VŠnjavec Jo-šp. Guardella Scoglietto 350 (1300)

Kupujem zaklje vsake vrste. F. Babič, Molin grande 20. 1402

Sode vinske kupim od 100 l naprej. Petronio št. 2. Gulic. 1284

Fotograf Anton Jerkič posluje v svojem ateljeju v Trstu, Via delle Poste št. 10. 407

Miroslav Martelanc
stavbenik, doslej c. kr. črnovoj. narednik v Puli
včeraj, 20. t. m., po kratki bolezn, star 45 let, nenadoma preminil.
Pogreb dragega pokojnika se bo vršil v sredo, 22. t. m., v Puli iz rezervne bolnice na tamošnje pokopališče.
TRST-BARKOVLJE, 21. avgusta 1917.
MARIJA roj. FERLUGA, soproga.
Zora por. Leubuscher, Anica, Marica, Marta, Klara, Eleonora, hčere.
Albert, Aleksander, Marij, Sergej, sinovi.
Aleksander, župnik, brat.
M. Leubuscher, c. in kr. poročnik v rez., zet.

Josip Kralj
mladostelec
po dolgi in mučni bolezn v 20 letu svoje mladosti, previden s sv. zakramenti, včeraj ob 11½ dopoldne izdihnil svojo blago dušo.
Pogreb dragega pokojnika bode 23. t. m. iz vojaške bolnišnice na pokopališče k sv. Ani.
Trebče - Trst, 22. VIII. 1917.
Jakob in Ivana, stariši. Viktorja, sestra.
Priporočljiva tvrdka.
Brivnica
Trst, ulica Torrence št. 13, vogal ul. S. Giovanni, zraven Restavracije »Aurora«. Točna higijenična postrežba. — Vedja F. Rendić. 722

Miroslav Martelanc
stavbenik, doslej c. kr. črnovoj. narednik v Puli
včeraj 20. t. m., po kratki bolezn v tamošnji rezervni bolnici, star 45 let, nenadoma preminil.
Pokojnika, našega sorodnika, ki je bil krepka opora našega podjetja, ohranimo vedno v najblajšem spominu.
TRST-BARKOVLJE, 21. avgusta 1917.

Perutnina iz Štajerske (živa) race, kokoši, goske, piščeta itd. prodaja po zmernih cenah A. MARISSAN Trst, ulica Boschetto št. 10.

Odvetniška pisarna Dr. JOSIPA FERFOLJA se je preselila iz ul. Molino piccolo 7 v ul. Vienna 17, I. (za vogal vis-a-vis)

Prodaj se dobro upelljana lesna industrija s ca. 300.000 M³ jelke, bora, bukve. — Cena nizka. Ugodna plovitba. Oddaljenost od mesta in žel. postaje 12—25 km od adrijskega pristanišča samo 120 km. — Ponudbe od resnih reflektantov na Inerstantni oddelek lista pod: »Lesna industrija 300.000.«

MARIJA EMER ima odprto zalogo mrtvaških predmetov od 9 zjutraj do 3 popoldne. OPČINE št. 200 pri cerkvi.

JADRANSKA BANKA Trst, Via Cassa di Risparmio 3 (Lastno postopje) Kapital in rezerva K 13.200.000.— FILIJALKE: Dunaj Tegethofstrasse 7—9, Dubrovnik, Kotor, Ljubljana, Metković, Opatica Split, Šibenik, Zadar. VLOGE NA KNJIŽICE 3 1/2 % od dnava vloge do dnava vzdiga. Rentni davki plačaje banka svojega. Obrestovanje vlog na tekočem in ziroračunu po dogovoru. Akreditivni čeki in nakaznice na vsa tu-ina inozemska tržišča. KUPUJE IN PRODAJA: vrednostne papirje, rente, obligacije, zastavna pisma, prijoritete, delnice, srečke, valute devize, promese itd. Daje PREDJUME na vrednostne papirje in biago ležbe v javnih skladiščih. SAFE DEPOSITS PROMESE. — Prodaja srečk razredno loterije. Zavarovanje vsakovrstnih papirjev proti kurzni izgubi, revizija zbiranja srečk i. t. d. brezplačno. Stavbni kredit, remours kredit. Borzna naročila. — Inkaso. MENJALNICA. — ESKOMT MENTIO. Telefoni: 1463, 1793 in 2676. Uradni ura: od 9 do 1 popoldne. Brzojavi: JADRANSKA.

Dobroznana prodajalna : ženskih oblek : G. JESS v Trstu, ul. Barriera vecchia 15 (prilijže in polunadstropje) katera je bila za kratki čas zaprta, je zopet : odprta : V zalogi: obleke za ženske, plašči, jopice, krila i. t. d. za prihodnjo sezono.

Hotel in restavracija METROPOLE Trst, ulica S. Nicolò 22. Kuhinja prve vrste. Vina izbrana. Elegantne sobe. — Največja čistost. — Cene zmerne.

Stroj za šivanje in vezanje, pravi nemški uzorci. Seidel & Neumann in „Singer“ Rasl & Gasser Bogata zaloga vseh potrebščin. Mehanična delavnica za vsako popraviljanje. — Tvrdka ustanovljena leta 1872. — FRANCESCO BEDNAR Trst, ulica Campanile št. 19.

Trst, Vojaški trg SALONE EDISON Palača Vianello Danes zelo interesantna predstava Tajnost jezera V glavni vlogi glasoviti ALVIN NEUS. NOVOST